

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 125

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 4 december 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Jeugdhulp - Samenplaatsen broers en zussen

Broers en zussen hebben het recht om niet te worden gescheiden, tenzij dat niet in het belang van het kind zou zijn. Als dat recht niet kan worden uitgeoefend, heeft elk kind recht op persoonlijk contact met broers en zussen.

Naar aanleiding van een federale aanpassing van het Burgerlijk Wetboek op 20 mei 2021 in die zin, heeft het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG), op vraag van de toenmalige minister, onderzoek gedaan naar de situatie van broers en zussen in de jeugdhulp. Daaruit bleek onder meer dat 90 procent van de uit huis geplaatste kinderen (een) broer(s) of zus(sen) heeft. Van die broers en zussen met wie een kind heeft samengeleefd, is 40 procent bij hun broer of zus geplaatst, woont 25 procent nog thuis, woont 10 procent zelfstandig en is 25 procent elders geplaatst. Ongeveer 70 procent van de broers en zussen die niet samen werden geplaatst, heeft echter wel contact met elkaar. Dat broers en zussen in de jeugdhulp gescheiden worden, kan te maken hebben met zorginhoudelijke zaken, maar kan ook organisatorische redenen hebben.

In antwoord op mijn vraag om uitleg van 13 december 2022 over die thematiek zei de minister dat aan Opgroeien is gevraagd om in het kader van de opvolging van de voorzieningen de parameter 'broers en zussen samenhouden' als een belangrijk kwaliteitsthema naar voren te schuiven en op te volgen. Ook zou worden bekeken hoe Zorginspectie dat thema een plaats kan geven bij inspectierondes. De minister belichtte ook hoe de aanbevelingen van het onderzoek van het SWVG zouden worden opgevolgd. Zo werd aan Opgroeien gevraagd een duidelijkere leidraad uit te werken in functie van beslissingen over het al dan niet samenplaatsen van broers en zussen.

Met betrekking tot de registratie zei de minister dat dat niet zo eenvoudig was binnen de bestaande systemen, onder meer omdat de definitie van 'broers en zussen' heel ruim omschreven is. Een eenduidige registratie is, aldus de minister, niet evident te realiseren zonder een zeer grote opzoek- en registratielast. Om de situatie toch te kunnen opvolgen, zou worden bekeken of het onderzoek van het SWVG zou kunnen worden herhaald.

1. Hoe wordt opgevolgd in welke mate voorzieningen het samenhouden van broers en zussen als thema, prioriteit geven en opvolgen?
2. In welke mate wordt de thematiek door Zorginspectie beoordeeld bij inspectierondes? Wordt er werk van gemaakt om sterker te evalueren?

3. In hoeverre werd binnen Opgroeien al werk gemaakt van een duidelijkere leidraad voor het nemen van beslissingen over het al dan niet samenplaatsen van broers en zussen? Hoe wordt de leidraad geïmplementeerd?
4. Is er zicht op wanneer een nieuw onderzoek zou worden opgestart naar de opvolging van het samenplaatsen van broers en zussen in de jeugdhulp?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 125 van 4 december 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. In bilateraal overleg met voorzieningen, b.v. naar aanleiding van een zorgstrategisch plan in het kader van infrastructuurwijzigingen, wordt het thema ter sprake gebracht en wordt nagegaan in welke mate voorzieningen prioriteit geven inzake het samenhouden van broers en zussen. Momenteel werkt Opgroeien met organisaties ook aan een richtsnoerennota die richting geeft aan wat we gezamenlijk begrijpen onder kwaliteitsvolle hulpverlening in residentiële jeugdhulp. Ook in deze oefening is 'het samenhouden van broers en zussen' een thema.

Uit de praktijk blijkt dat het samen plaatsen van broers en zussen, als het niet lukt, meestal te wijten is aan organisatorische redenen, bv. een leefgroep die zich profileert op een specifieke doelgroep die niet van toepassing is voor alle siblings uit eenzelfde gezin. Vandaar dat in het kader van de reconversiebeweging veel aandacht gegaan is naar de uitbouw van gezinshuizen met heterogene leefgroepen die open staan voor broers en zussen. Ondertussen is de doorstart voor gezinshuizen gemaakt. Voor meer uitleg verwijzen we naar

<https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1727628/verslag/1734916>.

Ook in het vernieuwd decreet rechtspositie minderjarigen wordt het thema van broers en zussen samen opvangen sterk op de voorgrond geplaatst. In het licht van de uitvoering van het decreet zal Opgroeien in het bijzonder ook rond dit thema breed communiceren.

2. Binnen het team Jeugd van Zorginspectie wordt gewerkt aan een basistoezicht dat verschillende thema's bevat waar deze thematiek in aan bod zal komen.

De inspanning die een voorziening doet om broers en zussen samen te houden zal als expliciete vraag nagegaan worden binnen het luik 'continuïteit van de hulpverlening' waar één van de criteria zal zijn 'de jeugdhulpaanbieder vermijdt breuken in het hulpverleningstraject'.

Continuïteit betekent immers niet alleen het naadloos op elkaar aansluiten van diensten en modules. De continuïteit waar jongeren en hun context het meeste belang aan hechten is aan relationele continuïteit. Dat maakt dat het thema broers/zussen ook inherent verder aan bod kan komen bij de bevraging van andere thema's binnen het basistoezicht, zoals 'hulp op maat', 'bejegening' en 'kwaliteitsvol verblijf'.

Waar zou blijken dat er tegenindicaties zijn om samen te plaatsen, blijft het de opdracht van de voorziening en de betrokken hulpverleningspartners om de contacten tussen broers en zussen te faciliteren. Dit kan bevraagd worden in deze modules.

Het basistoezicht wordt stapsgewijs uitgebouwd. Een eerstvolgende module die in de steigers staat is 'kwaliteitsvol verblijf', waarvoor Zorginspectie het hogervermelde parcours binnen Opgroeien met de sector mee opvolgt.

3. De algemene intersectorale richtlijn diagnostiek die werd ontwikkeld, dwingt gebruikers om het thema 'broers en zussen samen' in het vizier te nemen bij de besluitvorming rond de keuze van de best mogelijke setting bij uithuisplaatsing en meer algemeen stil te staan bij de vraag naar het benaderen van broers en zussen in een jeugdhulpverleningstraject. Immers deze richtlijn vertrekt vanuit een holistisch en ecologisch gedachtengoed waarbij de relatie tussen broers en zussen een belangrijk pedagogisch thema is.
4. Er werd geen nieuw onderzoek gepland rond de opvolging van het samen plaatsen van broers en zussen in de jeugdhulp.